

GLASNIK

AVSTR. KRŠČ. TOBAČNE DELAVSKE ZVEZE

Izhaja vsak petek

Uredništvo:
Kopitarjeva ulica 6

Naročnina znaša:
celoletna . . . K 4.-
poluletna . . . K 2.-
četrtletna . . . K 1.-

Posamezna številka
stane 10 vin.

Št. 29.

V Ljubljani, dne 16. julija 1915.

Leto VIII.

Daj nam danes naš vsakdanji kruh.

Budimpeštanski listi objavljajo z upravičeno zadovoljnostjo, da je letošnja žetev na Ogrskem za celo tretjino bogatejša, kakor je bila lanska žetev. Pridelali so 60 milijonov meterčnih stotov žita in rži. Bog je bogato blagoslovil ogrska polja. Čast in hvala mu! Niso zaman ostale molitve in prošnje pomanjkanje trpečega ljudstva.

Važnost letošnje žetve je velikanškega pomena. Saj znamo vsi, da so nam naši sovražniki zaprli dovoz žita, da nas izstradajo. Z božjo pomočjo smo prebili najhujše. Trpeli smo pomanjkanje, a uničili nas niso. Niso nas izstradali, niso nas premagali.

Rusi so vrženi skoraj popolnoma iz Galicije vun. Pomnožila se bo zato množina žita tudi v naši državni polovici.

Ko zahvaljujemo Boga, ker je tako obilno blagoslovil delo pridnih kmetov, obenem tudi upamo, da bodo prav izdatno padle cene žitu in moki. Prav izdatno, pravimo. Sedanje cene nič več ne odgovarjajo dejanskemu položaju. V tistem trenutku, ko je znano, kakšen da je položaj žetve, so padle tudi v časih najhujše in najnesramnejše špekulacije žitnih oderuhov in ljudskih krvosov cene moki in žitu. Morale bodo pasti tudi zdaj.

Država uvede zdaj, lahko to rečemo, monopol žita. Ta monopol pa ne bo popolen, če se omeji nova žitna družba pod nadzorstvom vlade zgolj na naš domač pridelek in na ogrski pridelek, marveč pogledati mora tudi po svetu okoli, kje je mogoče kaj žita in moke dobiti. Če tega ne bo storila in če se bo omejevala le na Ogrsko, je rosil Bog svoj obilen blagoslov zaman na polje. Ogrski prekupci in mešetarji bi lahko v tem slučaju preveč nas pritiskali, saj poznamo prav dobro to reč, ko se je pri nas morala jesti drago plačana njih smrdljiva, pokvarjena turšica, sami pa uživajo še danes najlepše žemlje in najfinejše belo pecivo.

Vpoštevali naj bi tisti, ki vodijo zdaj žitno kupčijo, dejstvo, da so pridelali tudi v Rumuniji 300.000 vagonov pšenice. Sami jo potrebujejo 134.000 va-

gonov, 166.000 vagonov jo pa lahko prodajo v inozemstvu.

Prometne razmere so zdaj tudi take, da bi ob prevozu čez Ogrsko ogrska vlada ne sitnarila, ker strateški naš položaj je zdaj že tak, da bi rumunsko pšenico prepeljali tudi skozi Bukovino in Galicijo, z ovinki seveda, v središče države, v tiste pokrajine, ki same niso pridelale dovolj žita.

S primerno taktiko bi se pa že rumunska vlada pridobila, da bi izvoz žita dovolila.

Dobili bi tako ravnesje proti vsem, ki bi radi mogoče še naprej kljub bogati letošnji letini izmozgavali ljudstvo.

Bog daj, da se vresniči, kar želimo.

Pri nas in drugod.

V eni zadnjih števil »Innsbrucker Volkszeitung« se bere o življenjskih razmerah v Monakovem, pri čem mora človek čez »našo ljubo doma« z glavo zmajati ter se potruditi, da mu ne uide čez zobe kak krepki in v tem slučaju morda še ne preveč pregrešen, »pr mej . . .« Ta list namreč piše: »Ne mislimo si, da se živi v Nemčiji povsem brezskrbno, nikakor ne; tudi tam je sedanja svetovna vojska začrtala v življenjske razmere številne in neizbrisne maroge, zlasti pri nižjih slojih. Priznati se pa mora, da so oblasti in posamezni v to poklicani faktorji napeli vse sile, da omilijo položaj do skrajne možnosti, prav posebno pa, da preprečijo sleherno nezaslišano odiranje kupujočega občinstva. Sicer tudi Monakovčani radi potožijo, da jih tare draginja, toda Avstrijec bi se pa tam počutil, kakor berač pri topli peči, kadar brije zunaj zimska burja. Čudil bi se, kako po ceni se v monakovskih gostilnah živi in šel bi pogledati na trg, koder so na prodaj razna živila. Pa zopet bi se moral čuditi, da se kupi v Monakovem za 30 fenigov toliko čebule, kakor v Inomostu za dve in pol krone, da sta moka in meso za 50% boljše in za dobrih 50% cenejša, da se lahko kupi za eno marko 14 jajec in ker bi branjevca, ki bi zahteval višjo ceno, zadela občutna kazen.

Avstrijecem-mejašem, ki ječe pod težo oderuštva, kateremu se ne zoperstavi noben odlok in oben kazenski paragraf, se zdi ta srečen položaj Monakovčanov, kakor svetel večerni žar na daljnem obzorju. Pri nas se par tisoč ljudi, ki kot »dobrotniki« mastno zaslužijo, bahavo poteplje okoli z dobro nabasanimi mavhami, ljudstvo pa trpi in strada, ker ga pred nezaslišanim odiranjem nihče ne ščiti. Ako Monakovčan o naših življenjskih cenah sliši in ne smatra nas sploh za širokouste pretirance, se prime za glavo in se čudi, da se avstrijsko ljudstvo s tako vzneseno požrtovalnostjo še tako hrabro vojskuje.

Članek zasluži, da se o njega vsebini nekoliko razmišlja. Da je pri nas zavozil gospodarski voz v tako blato, ni kriva zgolj vojska, ampak do tega se je pripravljalo že leta in leta s počasnimi toda sigurnimi koraki, to se pravi sistematično. Glavno krivdo nad tem gorjem pa nosi pri nas vladajoča razcepljenost v naših ljudskih zastopih, ki so poklicani za to, da skrb za razmere, ki bi omogočile življenje beraču ravno tako, kakor bogatinu. Seveda če pa gospodje zabijajo dragoceni čas z samimi osebnostnimi kompromisi, ne preostane urice, da bi se ozrli tudi na tiste, iz katerih rok so sprejeli vselej častne, zraven tega pa še mnogokrat dobro plačane mandate. Še se spominjamo, kako »blago- in velerodni« smo i mi delavci takrat, ko gre za to, komu li naj izročimo skrb za našo bodočnost, prav dobro se spominjamo, kaj vse se nam ob takih časih obeta, reči pa moramo, da smo bili dosedaj še vselej pošteno varani. Da, varani smo bili tako tu kakor tam in sami sebi bi se morali smejati, ko bi še koga količkaj zagovarjali. Ljubezen in zvestoba gresta skozi želodec, pravi ljudski pregovor, a ta pot pa je pri nas sedaj temna kakor je teman naš položaj. Izkušnja, pravijo, je najboljša šola, morda bo pomagala tudi na tem polju, da se delavstvu odprejo oči, da ne bo več slepo verjelo laskavim besedam ter tako neprevidno segalo po kostanj v ogenj političnih peči. Vsak zase smo bili že davno prepričani, da jadramo v poguben vrtinec, toda bili smo pohlevni in potrpežljivo smo se zadovoljili s

praznimi obljubami. Govorilo se nam je o obširnih programih gospodarskega pomena za delavski stan, a danes ko bi tako krvavo radi videli in uživali kaj sadu, pa vidimo pred nami kup sineti, v katerem niti koklja ne bi našla užitnega zrna. Če je to gospodarsko, ako se iz dežele, ki stoji v vednem strahu pred izrednimi dogodki, proda zadnje zrno fižola, zadnji mernik krompirja in zadnji rep govede v tužino, dvomimo. Kratko: Sedanje neznosne draginje ni povsem kriv položaj, v katerem se država in dežela žali bog nahajate, pač pa so je krivi tisti, ki bi jo lahko preprečili ali pa vsaj omilili. Le-ti naj bodo pripravljeni na obračun.

Delavec.

Kako izgleda med vojsko v Italiji.

Znani Fr. L. grof pl. Voltolini opisuje zelo zanimivo, kakšne da so zdaj v Italiji socialne razmere. Izvaja:

Italijanske čete se trudijo zamažati, da bi prodrle obroč iz jekla in iz ognja, ki ga tvori avstrijska armada ob meji od prelaza Stilfser do Jadranskega morja. Čim dlje traja ta brezuspešni boj, tem večje žrtve nalaga Italiji ne samo v vojaškem, marveč tudi v gospodarskem oziru.

V prvem mesecu vojske so Italijani gledali z brezskrbno lahkomišljeno zaupajoč sreči v bodočnost. Mislili so si, da morajo zmagovati in pričakovali so tudi boljše gospodarske bodočnosti. Zdaj je pa postalo na Laškem že precej tiho, tako da je postal ta molk že mučen, kar kaže, da je Italijane pričela vojska skrbeti. Napoved, da morajo najeti novo vojno posojilo, je hujše vplivala, kakor če bi bili poročali, da je bila italijanska armada že večkrat tepena. Italijani so zvedeli, da je že porabljeno tisoč milijonsko po-

sojilo, ki so je najeli 14. januarja zato, da pokrijejo stroške mobilizacije, od katerega so pa dejansko oddali le štiri petine. Izvedeli so pa tudi, da so tiste velikanske vsote, s katerimi so plačale države tropske razume Lahu njegovo Judeževino izdajalstvo, potrošene. Koliko Judeževih milijonov je Italija dobila za svoje izdajalstvo, ni sicer znano, a Francozi trde, da so dobili 1300 milijonov, a drugi trde, da so dobili še višjo izdajalsko plačo. Za mobilizacijo in v prvem mesecu vojske so torej izdali Lah najmanj vsaj 2000 milijonov.

Položaj sam kot tak je zato že jako siten. Prezreti se pa tudi nikakor ne sme, da je Italija, dasi je bila nevtralna, odkar se je lani pričela svetovna vojska, morebiti več trpela gospodarsko, kakor kakšna država, ki se vojskuje.

Pol milijona italijanskih delavcev, pri nas jim pravimo lastovke, se je vrnilo na Laško iz Nemčije, Avstrije, Francije, Belgije in iz drugih držav nazaj. Število brezposelnih, ki je na Laškem vedno visoko, se je zato neizmerljivo pomnožilo.

Mlada italijanska industrija, ki se šele razvija in ki je glede na surovine skoraj izključno navezana na inozemstvo, ni imela nenadoma nič več blaga. Tvornice so zato večinoma zaprle. Velikanske množine delavskega ljudstva so bile čez noč brez kruha in pomnožile so število brezposelnih.

Primanjkovati je pričelo kmalu tudi žita in premoga.

Pšenica in koruza tvorita v Italiji glavno hrano. Lah poje veliko kruha, testenin, saj so znani laški makaroni in polenta. Primeroma več kakor v drugih evropskih državah porabijo v Italiji žita. Z žitom je nasajenega v Italiji skoraj 5 milijonov hektarjev polja, a pridelek pšenice in koruze za prehrano prebivalstva ne zadošča. Vsako leto morajo v laško kraljestvo

uvoziti iz inozemstva žita v vrednosti skoraj 400 milijonov lir.

Turki so pa, kakor znano, zaprli Dardanele in žita iz Rusije in iz Rumunije, kjer so je največ dobavljali, ni bilo, vsled česar so cene žitu neprestano šle kvišku. Poznalo se to ni samo v prehrani ljudstvu, marveč tudi pri perutninarstvu, ki je v Italiji zelo razvito.

Ob novem letu je pričel v Italiji primanjkovati tudi premog. Italija sama nima premogokopov; niti rjavega premoga ne kopljejo na Laškem. Navezani so torej popolnoma na inozemstvo. Angleži so si tekom časa glede na uvoz premoga v Italijo pridobili pravi monopol. Nemška vojska s podmorskimi čolni je pa provzročila, da se je strašno podražila voznina na ladjah in da so na Angleškem neizmerno poskočile zavarovalnine. Cene premoga na Laškem so zato neizmerno poskočile, dokler sploh Angleži niso več uvažali premoga v Italijo. Državne železnice in mornariška uprava se je še pravi čas preskrbela s takozvano železno zalogo premoga, da so bili vsaj nekaj mesecev preskrbljene z dragoce- nim skromnim črnim diamantom. Pomanjkanje premoga je pa rodilo že več mesecev posledice v železni industriji. Celo na otoku Elba, kjer varijo železo iz domače rude, je ugasnila ena topilnica za drugo, ker je izostal premog. Prizadeto je bilo neposredno celo stavbarstvo. Radi pomanjkanja premoga niso mogli izdelavati apna.

Ako od obeh velikih vprašanj izvzamemo pomanjkanje žita, ki zdaj ni vsled domače žetve tako pereče in ki se zopet pojavi, a s še večjo silo, meseca decembra, obstaja še naprej vprašanje o pomanjkanju premoga. Glavne proge, kakor n. pr. Milan—Chiasso, so v svojem prometu omejene že na eno tretjino svojega navadnega obrata. Tudi najživahnjejše paroplovne čr-

X+Y

Prepozno.

»I, kaj potem! K njemu bi se odpeljala, takoj!«

»Pa če bi imela ravno gospodična prost dan, ali pa če bi slučajno Mira sprejemala, ali pa če bi bila otrocim obljubila...«

»Hanica, Ti postajaš neznosna! Saj vendar veš, da bi mi bila v takem služaju prva skrb Ivan. K večjem toliko bi počakala, da bi mi Liza spravila najpotrebnejše v kovčeg in potem bi odhitela s prvim vlakom.«

Hanica je neprestano brskala po žrvjavici in zamišljeno pritrjevala: »Da, da, Liza, — kovčeg, vse potrebno — da —«

Hipoma pa je planila pokonci, oklenila se je Florinih rok, rekoč: »Dete, Ti me prav sedaj spomniš dogodka — naj Ti povem povest o belih rožah. — V K. živita dva moja prijatelja — on in ona. Živita v mali, lepi vili, katero obdaja vrt, zasajen s samimi rožami. Ta vrt je ponos moje prijateljice, sama skrbi zanj, sama jih goji

vse te lepe dišeče cvetke. Nekega večera — bilo je minulo leto — sva sedeli z Anico — to je ona — ob rožnem grmu, polnemu najlepših belih rož. Te rože so bile Anici najljubše. Kar se začujejo po belem pesku drobni koraki. K nam je prihitela Angelica, štiri-letna hčerka mojih prijateljev. Glavico je naslonila na mamico in prosila: »Mama, daj mi eno rožo, samo eno, prosim Te!«

»Ne in ne!« jo je zavrnila Anica. »Kolikokrat sem Ti že povedala, da te rože niso zate. Pusti me v miru in pojdi h gospodični!«

Deklica je odšla molče, a počasi in žalostna. Anica pa mi je začela razpravljati na dolgo in široko o vzgoji otrok, nakar sem samo ob koncu pristavila: »Kaj mi če vrt poln najlepših rož, ako niti ena ne cvete mojemu detetu!«

»Hanica, Ti bi res ne znala vzgojevati otrok. Pa k sreči se tako ne boš nikdar omožila.«

Molčala sem. Anica je dobra, samo njena mora biti vedno zadnja.«

Hanica se je zamislila in šele čez par trenutkov nadaljevala:

»Par tednov pozneje sta me moja dva prijatelja brzojavno poklicala k sebi. Umrla jima je nenadno edinka Angelika. Ko sem vstopila, se me je krčevito oklenila nesrečna mati. Prijela me je za roko in me odvedla v prvo nadstropje. Rože, rože, same bele dišeče rože, med njimi pa mrtva Angelika. Rože ob nogah, v malih ročicah, ob glavi, vsepovsod bele rože, bolj bele kot malo mrzlo telesce. Dobro sem vedela, zakaj. »Hanica!« je zavpila uboga mati, »dete, moje ubogo dete! Samo eno rožo me je prosila, pa nisem ji jo hotela dati. Rože so mi bile ljubše, kot moje dete.«

»Anica, sedaj si ji dala vse!«

»Sedaj!« je kriknila v divjem obupu, »sedaj, ko je prepozno.« Zgrudila se je ob postelji in jokala: »Angelika, dete moje, samo enkrat me še pokliči. Iztegni ročico, tisoč belih rož ti dam, vse ti dam, kaj so mi vse rože, ako nimam tebe, angel moj!« Angelica pa je ležala mrtva, bela, bele so bile rože, posute po njej. Prepozno — prepozno!«

Hanica je s sklenjenimi rokami strmela predse, Flora je tiho jokala.

»Flora, taki smo pač vsi. Živemu

te so morale zelo, zelo omejiti svoj obrat.

Anglija je sicer Italiji obljubila, da premoga v Italiji v bodoče ne bo manjkalo. Obljuba je sicer lepa, a če jo bodo mogli Angleži tudi držati, je stvar, ki je zelo dvomljiva.

V premokopih manjka delavcev, osobito še, odkar so morali italijanski delavci odriniti pod vojne praporce. Dovoz premoga z ladjami v Italijo zelo ovirajo nemški podmorski čolni; premog se je vsled visokih prevoznin in zavarovalnin zelo podražil. V italijanskih pristaniščih tudi zelo manjka pristaniških delavcev. Moderne vojske brez premoga je pa nemogoče vojskovati. Mornarica brez premoga se izpremeni v ničvreden kup železa in jekla, železnice morajo brez graje voziti, da dovažajo armadi vse potrebščine, brez premoga ni mogoče izdelavati krogel, pušk in topov. Država, ki se vojskuje, mora biti zato s premogom bogato preskrbljena. Kje naj Italija dobavi premog, če ji ga ne more dobavljati Anglija? Severnofrancoski in belgijski premogokopi so zdaj zasedeni po Nemcih. Francija je, izvzemši premogokopov pri Saint Etienne, glede na premog navezana na pomoč Angležev; ameriški premog je pa predrag.

Zelo neugodno se je razvil tudi splošen trgovski položaj. Italijani živijo, če izvzamemo poljedelstvo in mlado zgornjeitalijansko industrijo, od tujcev. Zdaj, ko se je pa Italija udeležila svetovne vojske, je popolnoma prenehala že prej slabi promet tujcev. Smrtni udarec se ni zadal samo italijanskim hotelom, marveč tudi njih dobaviteljem, prevaževalcem in raznim agentom ter velikemu številu malih ljudi, ki so živeli od tujcev. Uničena je ravno mala trgovina z umetninami in s starinami.

Tovarne testenin v južni Italiji, ki pošiljajo po celem svetu svoje blago,

ne privoščimo cveta, mrtvega bi zadušili z rožami. Kolikokrat skoparimo z eno dobro besedo, ki bi osrečila dušo — toda Flora, čas beži. Prihranila bi Ti rada vse muke prepoznege kesanja.

Hanica je umolknila, Flora pa je objela prijateljico, rekoč: »Ti bi bila Ivanu prava žena, kjer pa je njegovo srce izvolilo mene, potrudila se bom, izpolniti mu vse želje. Peljala se bom z njim v B.«

Počasi je odšla. Hanica se je zamislila nazaj. Ozrla se je na sliko, ki je kazala Ivana — mladeniča, krepkega in ponosnega duha, Ivana, ki še ni poznal Flore, kateremu je bila ona — Hanica — edini zvest tovariš vedno in povsod. »Fant moj!« so ji zašepetale ustnice, »fant moj! Vse sem storila zate, dati ti nisem imela družega, kot ljubezen, čisto in zvesto. Ti si hotel še več. V Flori si našel vse — a moje ljubezni ne! Dal Bog, da bi jo še dobil, fant moj!«

Nenadoma plane Flora v sobo.

»Hanica, pomisli, šivilja me čaka. Popolnoma sem pozabila nanjo. Prosim Te, dragica, pridi gori, svetuj mi. Ti znaš tako dobro svetovati!«

so izgubile po vojski svoja najboljša odjemalca Avstrijo in Nemčijo; izvoz perutnine in jajc, ki je bil zelo velik v osrednji evropski državi, je tudi popolnoma po vojski prenehal.

Vojni dogodki

od 6. do 12. julija 1915.

Severno bojišče. Fronta se bistveno ni izpremenila. V Bukovini in Dnestru je večinoma vladal mir.

V bojih pri Krasniku je bilo do 6. julija ujetih 11.500 ruskih mož in 41 častnikov.

Zapadno bojišče. V Vogezih manjši, a ljuti boji z menjajočim se uspehom. V gozdu Pretre (Med Pont-a-Moussonom in Norroyem na levi strani Mosele) so Nemci odločno napredovali in ujeli blizu dva tisoč Francozov. Med Aillyjem in Apremontom (jugovzhodno od St. Mihiela, na desni strani Moze) so Nemci vzeli francosko postojanko v širini 1500 m in ujeli več sto Francozov.

Nemci so zopet sestrelili par sovražnih letal, njihovi letalci so bombardirali francosko letališče pri Epinalu in francoski tabor ob Breitfirstu v Vogezih. Angleški letalci so 4. julija poizkusili napad na nemška opirališča v Nemškem zalivu (Severno morje), a bili so pravočasno opaženi, nakar so jih nemški zrakoplovci pregnali.

Jugozapadno bojišče. Po večdnevni brezuspešni napadih proti Doberdobski planoti so Italijani 5. julija izvršili glavni napad na celo našo soško fronto od goriškega predmostja do morja. Napad so izvršili štirje italijanski armadni zbori pod mogočnim varstvom artiljerije. Naše hrabre čete so italijanski naval na celi črti sijajno odbile in obdržale vse svoje postojanke. Italijani so ob napadu izgubili do 40.000 mož mrtvih in ranjenih. Po tem krvavem porazu Italijani le še tu in tam tvegajo kak boječ sunek v majhnem obsegu, tako n. pr. proti goriškemu predmostju in proti nekaterim točkam na Krnu; bili so povsodi odbiti. — Na koroški meji artiljerijski boji, ravnotako na tirolski bojni črti; neznatni napadi pri Buchensteinu in severovzhodno od prelaza na Kreuzbergu so bili krvavo odbiti. — 6. junija so italijanski letalci brez posebne škode bombardirali Trst. — 7. julija je naš podmorski čoln v severnem Jadranskem morju torpediral in potopil italijansko oklopno križarko vste »Amalfi«.

Jugovzhodno bojišče. 8. julija se je uradno poročalo: Na vrhovih ob meji vzhodno od Trebinja se je ponoči na 7. julija ponovno pričel boj s Črnogorci. Ker se je črnogorski napad 6. julija izjalovil, je poizkušal sovražnik ponoči še en sunek, ki se je pa v ognju naše pehote in artiljerije takoj zrušil. Zdaj je tam mirno. — Na ostali meji se ni nič bistvenega zgodilo.

Dardanele. Pri Seddilhahru in Arburnu se nadaljujejo krvavi boji za strelske jarke. Do 1. julija so Angleži

in Francozi izgubili v dardanelskih bojih do poldrug stotisoč mož, 9 križark, več torpedovk, podmorskih čolnov in transportnih ladij. Dosegli pa niso skoraj ničesar in poznavalci dardanelskih utrdb trdijo, da so Dardanele nezavzetne.

Na kavkaški fronti manjši boji.

V Mesopotamiji so Turki v okolici Basore vrgli nazaj angleške čete, ki so plule po Evfratu navzgor.

V Sueškem prekopu se je potopila neka velika ladja, vsled česar so morali ustaviti plovbo po kanalu. Najbrže se je Turkom posrečilo spraviti v kanal mine.

Kolonije. Angleška uradna poročila javljajo, da so se nemške brambne čete v Nemški Jugozapadni Afriki udale ter je general Botha sprejel njihovo kapitulacijo. Bilo je 3166 mož in 204 častniki s 37 topovi in 22 strojnimi puškami. S tem je vojna v tej nemški koloniji končana.

Okno v svet.

Kdo je kriv draginje na trgu? Piše se nam: Draginja je postala neznosna, da je nižji sloji ne zmagujejo več. Vzroki so različni. Prvič so živila producenti sami podražili. Tako novi krompir. Druga leta se ga je dobilo ob novini za 10 vinarjev včasih celo do 30 drobnih. In v soboto? Po šest srednjih. Vzrok temu je tudi precej obilo število vojaštva. Ko bi bilo letošnje leto normalno, bi živil naravnost preostalo, sedaj jih pa še kljub izredno dobri letini češče primanjkuje. Nadalje je vzrok, ker je v Ljubljani sedaj mnogo premožnih beguncev, katerim ni prav nič za denar, ker ga imajo v izobilici. In tudi zelo velik vzrok so konsumenti sami, ker se kar pulijo za živila in jih drug drugemu draže. Le en slučaj izmed sto. V soboto je prinesla na trg neka ženska ješprenček ter ga prodajala po 80 vinarjev liter. Ženske so se z njo pri nadrobni prodaji pogajale za ceno. Nato pa pride neka begunka, Tržačanka, ter hoče vse skupaj preplačati po 1 K! Razumno je, da v takih slučajih domačinke glasno godrnjajo in naj bi tujci pomislili, da si na ta način ne pridobivajo simpatij. Sploh naj bi pa producenti pomislili, da so konsumenti tudi ljudje in morajo živeti, kakor oni sami in pa da ima oblast moč oderuštvo kaznovati, živila pa rekvirirati.

Konfiscirala je drva na Trnovskem pristanu deželna vlaka radi visokih cen.

Belo pecivo. V Nemčiji, na Hrvaškem in na Ogrskem dobijo v mestih skoraj povsod belo pecivo, če tudi staro in ne tako veliko, kakor pred vojsko. V Avstriji se pa peče v malih množinah bel kruh le za bolnišnice. V Ljubljani dobrega kruha sploh več ne dobiš. Upajmo, da se bo po novi žetvi zopet pokazalo boljše pecivo tudi v naših krajih.

Neužiten kruh. V Pragi so morali poostri zdravstveno nadzorstvo nad prodajo kruha, ker se je večkrat prodajal neužiten, pokvarjen kruh. Ržene ali pšenične moke ni obsegal niti trohice; zmeseno je bilo marveč testo s fižolovo in s krompirjevo moko; pri-

mesili so nekaj koruzne moke in pa žaganje; z žitno moko so testo le potrosili. Ni čuda, da so se po tem kruhu množili želodčni in črevesni krči. Na Franc Jožefovem kolodvoru so zaplenili neki večji pekarni namenjeno pošiljatev, ki je bila za moko naznanjena, v vrečah so pa našli zmleto žaganje, ki so je najbrže nameravali pri-mešati moki.

Švedske ženske za mir. Švedski notranji minister je sprejel 9. t. mes. odposlaništvo švedskih žensk, ki so vodile dne 27. junija na celem Švedskem sklicane shode za mir. Shodov je bilo prirejenih 343, ki jih je obiskalo nad 91.000 žensk.

Mesarski pomočnik bataljonski pobočnik. Listi v Nemčiji poročajo: Izredno sijajno je napredoval v nemški armadi nekdanji mesarski pomočnik Karol Paschke. Ko se je izučil svoje obrti, je dobil po umetniškem paragrafu izpričevalo za enoletno prostovoljstvo h gardnemu strelskemu polku v Grosz-Lichterfelde. Le malo tovarišem je bila pripoznana sposobnost za častnika, Peschka se je nahajal med njimi. Kmalu potem, ko se je uril šele osem tednov v Preuzlanu, je izbruhnila vojska. Paschke je tudi odrinil na bojišče, kjer je postal kmalu častniški namestnik, pred kratkim je pa bil povišan za poročnika in za bataljonskega pobočnika. Njegove prsi krasi nekaj dni tudi železni križ.

RUSKE IZGUBE.

Major pl. Schreibershofen objavlja v korespondenci Armee und Marine na podlagi uradnih obvestil o ruskih izgubah: Majnik. Galicija in Poljska do Pilice: 863 častnikov, 268.869 vojakov, 251 topov, 576 strojnih pušk. — Severno od Njemena: 24.700 mož, 16 topov, 74 strojnih pušk. — Južno od Njemena: 6943 mož, 11 strojnih pušk. — Junij. Galicija in Poljska do Pilice: 521 častnikov, 194.000 mož, 93 topov, 364 strojnih pušk. — Hindenburgova armada: 25.695 mož, 7 topov, 52 strojnih pušk. — Prišteti se pa morajo še krvave izgube, o katerih ni natančnih podatkov, ki se morajo po splošnih izkušnjah ceniti na 200.000 mož. Če se tudi te priračunajo, znašajo ruske izgube v majniku in v juniju približno 700.000 do 750.000 mož.

Izdajatelj Fran Ullreich, Dunaj. — Odgovorni urednik Jože Gostinčar. — Tisk Kat. Tiskarne.

Lekarna „Pri kroni“ Mr. Ph. A. Bohinc Ljubljana, Rimska cesta šte. 24.

Priporočajo se sledeča zdravila:

Balzam proti želodčnim bolečinam, steklenica 20 v.
Kaplje za želodec, izvrstno, krepljeno in slast do
jedi pospešujoče sredstvo, steklenica 40 v.
Kaplje zoper želodčni krč, steklenica 50 v.
Posipalni prašek, proti ognavanju otrok in proti po-
tenju nog, skatlica 50 v.
Ribje olje, steklenica 1 krono in 2 kroni.
Salicilni kolodij, za odstranitev kurjih oces in trde
kože, steklenica 70 v.
„Sladin“ za otroke, skatla 60 v.
Tinktura za želodec, odvajalno in želodec krepljeno
sredstvo, steklenica 20 v.
Trpotčev sok, izvrstno pripomoček proti kašlju, ste-
klenica 1 krono.
Železnato vino, steklenica 2 kroni 60 v in 4 krone 80 v.

Bogata zaloga ženskih ročnih del in zraven
spadajočih potrebščin.

F. Meršol LJUBLJANA
Mestni trg 18.

Trgovina z modnim in drobnim blagom.

Velika izber vezenin, čipk, rokavio,
nogavio, otroške obleke in perila, pasov,
predpasnikov, žepnih robov, ovrat-
nikov, zavrtno, volne, bombaža, su-
kanca itd.

Predtiskanje in vezenje monogramov in
vsakovrstnih drugih risb.

Urpežno blago

Zmerne cene

Pozor, slovenska delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani
in priporočljivi domači manufakturni
trgovini

Janko Češnik

(Pri Češniku) LJUBLJANA

Lingarjeva ulica - Stritarjeva ulica

v kateri dobite vedno v veliki izbiri
najnovejše blago za ženska in moška
oblačila.

Postrežba poštena in zanesljiva.

Cene najnižje.

Cene najnižje.

A. & E. SKABERNÉ, Mestni trg šte. 10

Velika zaloga manufakturnega blaga, različno
sukno za moške obleke, volneno blago, kakor
ševijoti, popelin, delen, itd. za ženske obleke. —
Perilno blago, cefirji, kambriki, batisti v bogati
izbiri. Različno platno in šifoni v vseh kako-
vostih in širinah; potrebine za krojače in šivilje.
Flanelaste in šivane odeje, različne preproge za
postelje, kakor tudi cele garniture. — Novosti
v volnenih in svilenih robcih in šalih. Namizni
prti, servietje in brisalke iz platna in damasta.

Priznana nizke cene!

Posebni oddelek za pletenine in perilo. Vse
vrste spodnje obleke za ženske in moške, kakor:
srajce, hlače, krila, bodisi iz šifona ali pa tudi
pletene iz volne ali bombaža. — Največja izbira
v nogavicah v vseh barvah kakor tudi v vseh
velikostih za otroke. — Predpasniki najnovej-
ših krojev iz pisanega blaga, šifona, listra in
klota. Stezniki ali moderci od najcenejših do naj-
finejših. Fini batistasti, platneni in šifonasti
žepni robci. — Zaloga gosjega perja in puha.

Vedno sveže blago!

Velike skladnice v prvem nadstropju

Velike skladnice v prvem nadstropju

Najboljša, najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6

pritličje, v lastni hiši, nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge in vloge v
tekočem računu, za katere jamčijo
ne samo njeni zadružniki, temveč tudi

cela dežela Kranjska

in jih obrestuje po

4³/₄ 0/0

brez kakega odbitka, tako da sprejme vlož-
nik od vsakih vloženih 100 kron čistih
obresti 4.75 kron na leto. Stanje vlog je
bilo koncem marca 1913 čez 22 milijonov
kron. Za nalaganje po pošti so poštnohra-
nilnične položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.